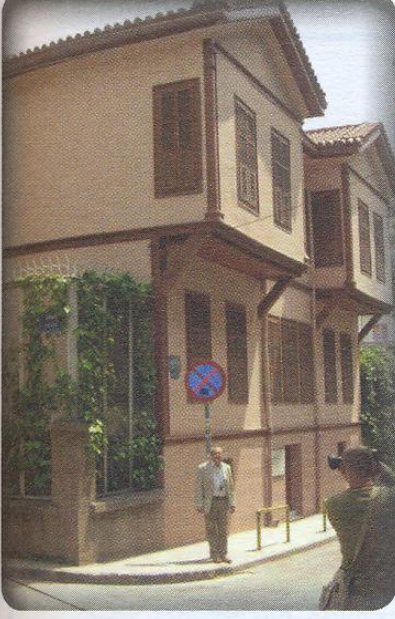

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

BATİYA ERKEN AÇILAN KENT SELANİK

Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de önemli bir toprağı olan Selanik;

SOSYAL YAPI: Bir şehirde farklı milletlerin yaşaması iken **KÜLTÜREL YAPI:** şehirde yaşayan farklı milletlerin etkileşime geçmesidir.

ÖRNEĞİN: Selanik'te farklı milletlerin yaşaması oranın Sosyal Yapısı ile ilgilidir. Bu durumun sonucu olarak ta şehirde farklı geleneklerin, dillerin, dinlerin, kıyafetlerin, yemeklerin vs görülmesi Kültürel Yapı ile ilgilidir.

BİZDEN BİR ETKİNLİK

SELANİK

Selanik her yeri ayrı bir güzellik
Kara, deniz, demir egeye sınır Selanik

Tarihteki yerinle sen çok yaşa
Hitap ediyorsun her yaşa
Sırp'ı Bulgar'ı ve Rum'u hep kargaşa
Hoş geldin Mustafa Kemal Paşa

Selanik Her yeri ayrı bir güzellik
Sende ticaret akıyor Selanik
Batıya erken açılan kent Selanik

Yazan: Çetin KAYADELEN

NE SORULUR ?

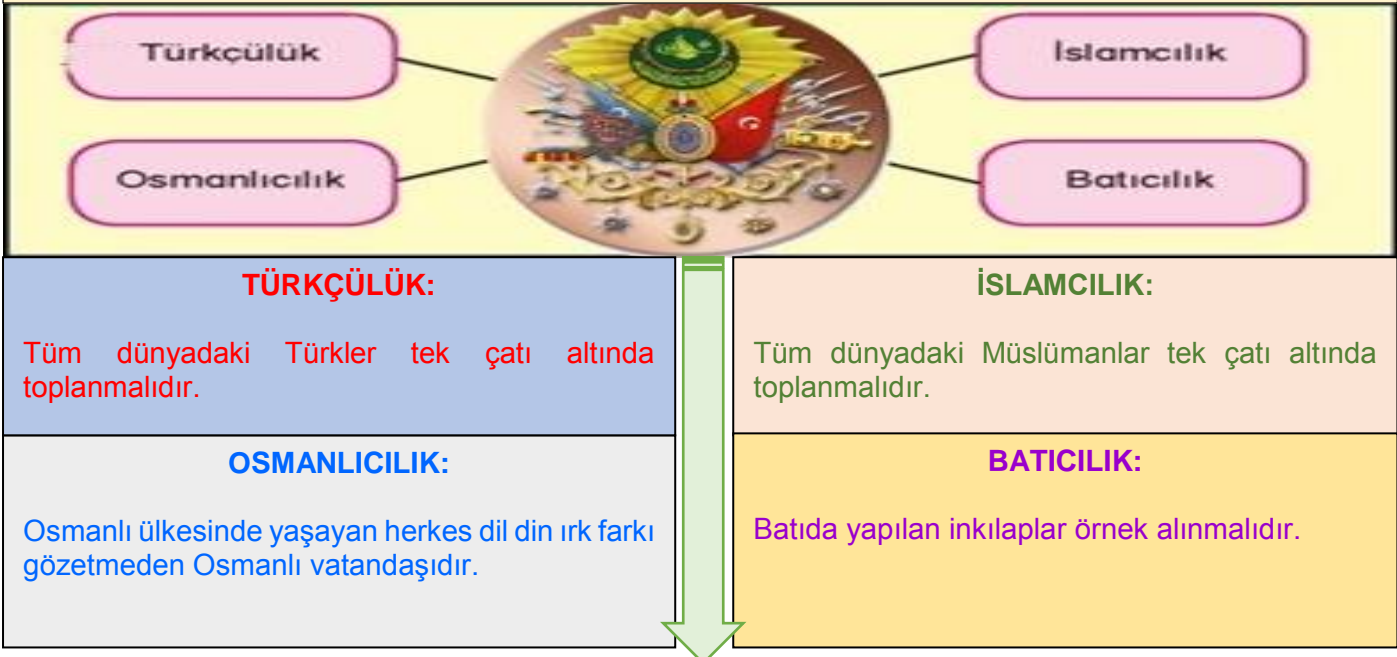
- Farklı Milletlerin bir arada yaşadığı önemli bir şehirdi.
- Avrupa'da çıkan gazete ve dergiler kısa sürede kente ulaşıyordu.

Bu bilgilerin sosyal ve kültürel özellikler olarak sınıflandırılması aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru yapılmıştır?

	I	II
A)	Sosyal	Kültürel
B)	Kültürel	Sosyal
C)	Ekonomik	Sosyal
D)	Sosyal	Ekonomik

OSMANLI DEVLETİ'Nİ ÇÖKÜNTÜDEN KURTARMA AKIMLARI

Osmanlı Devleti 19.yüzyıl sonlarında, birçok toprağını kaybetmiş çöküntüden kurtulmanın çaresini arıyordu. Bunun için bazı Osmanlı aydınları dağılmaktan kurtulmanın yollarını aramaya başladı. Bu arayışlar sonucunda aşağıdaki fikir akımları ortaya çıktı.

Yukarıdaki fikir akımlarından hiçbiri Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtaramamıştır.

MUSTAFA KEMAL'DE ÇOCUKTU

Selanik'teki kargaşa ortamının içinde, 1881 yılında gözlerini açan, ülkemizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, resimdeki evde doğmuştur. Annesi Zübeyde Hanım ve babası Ali Rıza Efendi'dir. Zübeyde Hanım ve Ali Rıza Efendi'nin oğulları ileride dünyanın en tanınmış isimlerinden olacaktır.

BİZDEN BİR ETKİNLİK

Hangi tanım hangi akım ile ilgilidir ? Düşünce akımlarının yanındaki boş Alana tanımın yanındaki harfi yazınız..

A-Türk Birliği	İSLAMCILIK	
B-İslam Birliği	TÜRKÇÜLÜK	
C-Herkes Osmanlıdır	BATICILIK	
D-Batıyı örnek alma	OSMANLICILIK	

NE SORULUR ?

Osmanlı Devletini çöküntüden kurtarmak için ortaya çıkan yukarıdaki fikir akımları ile ilgili hangi sonuca ulaşamaz?

- A)Kötüye gidiş durmuştur.
 B)Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtaramamıştır.
 C)Farklı fikirler ortaya atılmıştır.
 D)Vatanseverlik duygusuyla ortaya çıkmış fikirlerdir.

MUSTAFA KEMAL OKULDA

Bu durum Mustafa Kemal'in ailesinde Demokratik tutumların geliştiğini göstermekle birlikte aynı dönemde iki farklı yapıda eğitim yapan kurumun bulunması Osmanlı Devletinde o yıllarda eğitim-öğretim birliğinin olmadığını gösterir.

Mustafa Kemal'in Şemsi Efendi Mektebinde okuması yenilikçi bir kişilik özelliği kazanmasında etkili olmuştur.

Mustafa Kemal, okul çağına gelince annesi ve babası arasında hangi okula gideceği ile ilgili bir görüş ayrılığı ortaya çıktı. Ali Rıza Efendi Mustafa'nın daha modern(çağdaş) yöntemlerle eğitim veren Şemsi Efendi Mektebine gitmesini isterken, Zübeyde Hanım ise geleneksel eğitim veren Mahalle mektebine gitmesini istiyordu. Bu görüş ayrılığını Ali Rıza Efendi ustalıkla çözdü ve Mustafa Kemal önce Mahalle Mektebine(İlkokul) bir müddet sonra da Şemsi Efendi Mektebine gönderildi.

SELANİK MÜLKİYE RÜŞTİYESİ

Babasının vefatı üzerine bir müddet eğitimine Ara veren Mustafa Kemal, memur yetiştiren bu okula kayıt yaptırarak ortaokula başladı. Fakat o Asker olmak istiyordu. Bu nedenle bu okulu bitirmeden annesinden gizli askeri okul sınavlarına girdi ve kazandı.

SELANİK ASKERİ RÜŞTİYESİ

Komşusunun oğlunu her seferinde üniformalı gören ve ona özenen Mustafa Kemal, çevre şartlarının da etkisiyle gizlice girmiş olduğu okul sınavını kazandı. Burada Matematik öğretmeni ona Kemal adını verdi.

MANASTIR ASKERİ İDADİSİ

Bu okulda Tarih öğretmeni Mehmet Tevfik ve sınıf arkadaşı Ömer Naci'nin sayesinde Tarih ve Edebiyata meraklandı. Türk Milliyetçiliği üzerine Namık KEMAL, Ziya GÖKALP ve Mehmet Emin YURDAKUL gibi yazarların eserlerini okudu Fransızcayla ilgilendi.

İSTANBUL HARP OKULU

Teğmen Rütbesiyle mezun oldu. Liderlik özellikleri gelişti.

İSTANBUL HARP AKADEMİSİ

Kurmay Yüzbaşı rütbesiyle mezun oldu. Liderlik özellikleri gelişti.

NE SORULUR ?

Komşusunun oğlunu her seferinde üniformalı gören ve ona özenen Mustafa Kemal, gizlice girdiği Selanik Askeri Rüştiyesi Sınavını kazandı.

Buna göre Mustafa Kemal'in meslek seçimini etkileyen faktör aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Ekonomik faktörler
- B) Kültürel Faktörler
- C) Çevresel Faktörler
- D) İktisadi Faktörler

BİZDEN BİR ETKİNLİK

I-Şemsi Efendi Mektebi II-Selanik Askeri Rüştiyesi III-Mahalle Mektebi IV-İstanbul Harp Okulu
V-İstanbul Harp Akademisi VI-Selanik Mülkiye Rüştiyesi VII-Manastır Askeri İdadisi
Okulların doğru sıralamasını yapınız? III-

CEPHEDEN CEPHEYE MUSTAFA KEMAL

1- ŞAM 5.ORDU

- Mustafa Kemal, okul hayatını bitirdikten sonra orduya girdi ve 1905'te ŞAM'daki 5.orduda Kurmay Yüzbaşı olarak görev aldı.
- Burada Vatan ve Hürriyet adında gizli bir cemiyet kurdu.Daha sonra bu cemiyeti İttihat Terakki bünyesine dahil edip İttihat ve Terakki'den ayrıldı.
- Mustafa Kemal burada Alman komutanla görüş ayrılığı içindeydi; çünkü Alman komutanın Türk ordusunu da komuta etmesini BAĞIMSIZLIĞA aykırı görüyordu

2- 31 MART OLAYI

- II.Meşrutiyet ilan edildikten sonra buna karşı olanlar İstanbul'da gerici bir ayaklanma çıkardı.
- 31 MART adı verilen rejime karşı bu ilk İsyanı bastırmak için Selanik'ten bir ordu gönderildi
- Mahmut Şevket Paşa komutanlığında HAREKET Ordusu ismi verilen bu ordunun Kurmay Başkanı Mustafa Kemal'di.
- Selanik'ten yola çıkan bu ordu İsyanı bastırdı.
- Dönemin Osmanlı Padişahı 2.Abdülhamit tahttan indirildi yerine V.Mehmet Reşat geçti.
- Bu olay Mustafa Kemal'in tarih sahnesinde ilk görüldüğü gelişme oldu.

3- TRABLUSGARP SAVAŞI

- İtalya'nın sömürge elde edebilmek için Osmanlı'nın Afrika'da ki son Toprak parçası TRABLUSGARP'a saldırması üzerine Mustafa Kemal gönüllü olarak bu cepheye gitti.
- Burada yerel halkı çok iyi bir şekilde örgütledi.
- Derne,Tobruk ve Bingazi de düşmana karşı ilk askeri başarısını kazandı.
- Balkan savaşlarının çıkması Osmanlı'nın karadan yardım götürememesi ve deniz gücü olmadığı için İtalya ile UŞİ antlaşması imzalandı.
- Bu antlaşmayla Trablusgarp ve Bingazi'yi kaybettik.12 adalar ise geçici olarak İtalya'ya bırakıldı.

- İttihat ve Tekakki'den ayrılmasının nedeni ordu ve siyasetin birbirinden ayrı olması gerektiği düşüncesine sahip olmasıdır.
- Yine Cemiyet kurması iyi bir TEŞKİLATÇI iyi bir LİDER olduğunu gösterir.

- Mustafa Kemal'in bu ayaklanmayı bastırma da görev alması onun İNKILAPÇI (Yenilikçi) bir komutan olduğunu ve halkın yönetimini istediğini gösterir.

- Mustafa Kemal'in halkı örgütlemesi TEŞKİLATÇILIK (Liderlik,Önderlik) özelliğinin gelişmiş olduğunu gösterir.
- Yine savaşa gönüllü olarak katılması VATANSEVER olduğunun en önemli göstergesidir.

BİZDEN BİR ETKİNLİK

Mustafa Kemal'in ;

İlk Görev Yeri

Tarih Sahnesinde Görüldüğü İlk Olay.....

İlk Savaşı.....

Çanakkale'yi Tanımasını Sağlayan Savaş.....

4- II.BALKAN SAVAŞI

II.BALKAN SAVAŞI' nda Çanakkale Boğazı'nın korunması için Gelibolu'ya atandı.Bölgeyi tanıdı ve Çanakkale savaşarında bu durum savaşın kazanılmasına olumlu katkı sağladı.

NE SORULUR ?

I-Mustafa Kemal'in Trablusgarp Savaşı'na gönüllü katılması
II-Trablusgarp Savaşı'nda bölge halkını örgütlemesi
Yukarıda verilen özellikler Mustafa Kemal'in hangi kişilik özellikleriyle ilgilidir?

	I	II
A)	Teşkilatçı	Vatansever
B)	Vatansever	Teşkilatçı
C)	Vatansever	İnkılapçı
D)	İnkılapçı	Teşkilatçı

CEPHEDEN CEPHEYE MUSTAFA KEMAL

5-

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI

ÇANAKKALE SAVAŞI

- Mustafa Kemal Atatürk, ÇANAKKALE CEPHESİ'nde Arıburnu, Conkbayırı ve Anafartalar'da büyük başarılar elde etti.
- Savaş sürerken düşmanın nereden saldıracağını tahmin etmiş ,az bir kuvvetle düşmanı püskürtmüş, cephane sıkıntısında sadece süngü ile hücum yaptırmış ve askerlerini "Ben size taarruzu emretmiyorum ölmeyi emrediyorum"emri vererek cesaretlendirmiştir.
- Mustafa Kemal Çanakkale Savaşı'nın zaferle sonuçlanmasında birinci derecede etkiye sahip olmuştur.

- ✓ Savaş sürerken düşmanın nereden saldıracağını tahmin etmesi İLERİ GÖRÜŞLÜ olduğunu gösterir.
- ✓ Savaş içinde verdiği kararlarla önemli bir ASKERİ DEHA olduğunu gösterir.
- ✓ Savaşın kazanılmasındaki katkısı Mustafa Kemal'in tüm dünya tarafından tanınmasına ve Kurtuluş Savaşı'nın lideri olmasına neden oldu.

BİZDEN BİR ETKİNLİK

Mustafa Kemal'in

- Dönemin gazetelerine çıkıp tanındığı ve Milli Mücadelemizin önderi olduğu savaş.....
- Muş ve Bitlisi kurtardığı cephe.....
- 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkıp başlattığı savaş.....

KAFKAS CEPHESİ

- ❖ Mustafa Kemal, 16.Ordu Komutanı olarak Doğu da ki KAFKAS CEPHESİ'ne atandı.
- ❖ Cephede asker sayısını arttırdı, yiyecek stok eksikliğini giderdi, haberleşme problemini çözdü ve Muş ve Bitlis'i alarak düşman ilerleyişini durdurdu.

SURIYE CEPHESİ

SURIYE CEPHESİ'nde 7.Ordu'da görev yaptı.Yıldırım orduları komutanıyken savaş bitti. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması üzerine İstanbul'a geri çağırıldı.

6-

KURTULUŞ SAVAŞI

- 1.Dünya Savaşı kaybedildi ve ülkemiz işgal edildi.Bunun üzerine Mustafa Kemal 9.Ordu müfettişi olarak 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı.KURTULUŞ SAVAŞI'nı başlatıp halkı düşmana karşı örgütledi.Ordunun başına geçip yurdumuzu düşman işgalinden kurtardı ve ülkemizi kurdu.

NE SORULUR ?

Mustafa Kemal, Çanakkale Savaşı'nda düşmanın nereden saldıracağını tahmin etmiş ,az bir kuvvetle düşmanı püskürtmüş, askerlerini "Ben size taarruzu emretmiyorum ölmeyi emrediyorum"emri vererek cesaretlendirmiştir. **Paragrafa göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

- A) Önemli bir askeri dehadır.
- B) Savaşta önemli bir rol oynamıştır.
- C) Dönemin gazetelerine çıkmıştır.
- D) İleri görüşlüdür.

DÖRT ŞEHİR VE MUSTAFA KEMAL

Mustafa Kemal Atatürk'ün düşünce (fikir) hayatını etkileyen şehirler Selanik, Manastır, İstanbul ve Sofya'dır.

SELANİK

- Farklı dillerde yayın yapan gazeteler ve kitaplar sayesinde zengin bir kültürel hayat vardı. Bu nedenle Avrupa'dan gelen fikir akımları en çok burada yayılıyordu.
- Şehrin çok uluslu yapısı Mustafa Kemal'in farklı kültürleri tanımasına yol açtı.
- Mustafa Kemal, burada Meşrutiyet'i ilan ettirmek isteyen İttihat ve Terakki Cemiyetine katıldı; fakat bir süre sonra bu cemiyetten ayrıldı.
- Günümüzde Yunanistan sınırlarındadır.

Bu güzel şehir Mustafa Kemal'in yenilikçi olması, farklı yaşam tarzlarını öğrenmesi, kendini geliştirmesi ve değişik kültürleri tanımasında etkili olmuştur.

İSTANBUL

- İstanbul o dönemlerde Osmanlı'nın başkenti idi ve sosyal ekonomik ve siyasi açıdan önemli bir yere sahipti.
- Harp okulu ve akademisi'nde arkadaşlarıyla birlikte gazeteler çıkarmış konferanslar düzenlemişlerdir.
- Burada okuduğu eserler sayesinde akıl ve bilimi esas alan gerçekçi bir fikir yapısı ortaya çıktı.

Arkadaşlarıyla dergi ve gazete çıkartıp konferanslara katılması **LİDERLİK** özelliklerinin geliştiğini gösterir

KODLAYALIM

Mustafa Kemal ATATÜRK'ün fikir hayatının oluşmasında etkili olan bu şehirleri **SUSMA İSTANBUL** olarak da kodlayabiliriz.

MANASTIR

- Şehirde pek çok ülkenin konsolosu (temsilcisi) olması şehri batıya açan önemli bir etkendi.
- Şehrin çok uluslu yapısı Mustafa Kemal'in farklı kültürleri tanımasında etkili oldu.
- Mustafa Kemal burada Türk tarihi ve kültürü ile ilgili bir çok kitap okudu. Namık Kemal, Ziya GÖKALP, Tevfik FİKRET ve Mehmet Emin YURDAKUL gibi vatansever ve özgürlükçü şairlerden etkilendi.
- Günümüzde Makedonya sınırlarındadır.

Mustafa Kemal ATATÜRK manastır'da tarihe ilgi duymuş. Milliyetçilik ve Vatanseverlik duyguları pekişmiştir. Fikri altyapısı burada oluşmuş ülke sorunlarına ilgi duymuştur.

SOFYA

- Mustafa Kemal, **ASKERİ ATEŞE** olarak görevlendirildiği bu şehirde ilk kez Avrupa şehirlerindeki toplum hayatının inceliklerini öğrenme fırsatı buldu.
- Burdaki diplomatlarla bol bol sohbet etti fikir hayatı gelişti. Özellikle buradaki Türklerin yaşadığı yerleri ziyaret etti. Burada düzenlenen bir baloya Yeniçeri kıyafeti ile katıldı.

Düzenlenen baloya Yeniçeri kıyafetiyle katılması Mustafa Kemal'in tarih ve kültürene olan bağlılığını gösterir.

NE SORULUR?

Mustafa Kemal'in Sofya'da Askeri Ateşe görevi sırasında buradaki diplomatlarla sürekli görüş alışverişinde bulunması hangi alandaki çalışmalarına ilgilidir?

- A) Ekonomik
C) Sosyal

- B) Siyasi
D) Kültürel

MUSTAFA KEMAL'İN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

VATANSEVERDİR.

Vatan sevgisi Atatürk'ün en önemli özelliğidir.Vatanın savunulması için hiçbir fedakârlıktan kaçınmamıştır.

MİLLET SEVGİSİ İLE DOLUDUR.

Millet sevgisi ile dolu bir liderdir.

İDEALİSTTİR.

Hiçbir zaman yaptıklarıyla yetinmeyip daha iyisini yapma hedefi taşımıştır.

HAKİKATİ(GERÇEĞİ)ARARDI.

Hakikati aramak Atatürk'ün yöntemi idi.Akıl ve bilime değer verirdi.Olaylara bir bilim adamı gözüyle bakarak hakikati bulmaya çalışırdı.

İLERİ GÖRÜŞLÜDÜR.

Olayların gidişini değerlendirerek sonucunu tespit ederdi.

ÇOK YÖNLÜ(CEPHELİ)DİR.

Birden çok özelliği olan bir liderdi.İyi bir yönetici,iyi bir lider,iyi bir yazar ve iyi bir askerdi.

SABIRLI VE DİSİPLİNLİDİR.

Önemli düşünceler karşısında düşünür ,inceler ve araştırırdı. Sonra kesin kararını verirdi.Verdiği kararın uygulanma zamanını sabırla beklerdi.

AÇIK SÖZLÜDÜR.

Doğruyu söylemekten asla çekinmezdi.

EĞİTİMCİDİR.

Toplumu çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarmayı amaçladığı için milli eğitim ile yakından ilgilenmiştir.

KARARLIDIR.

Verdiği kararlardan asla vazgeçmemiş,bu kararların gerçekleşmesi için var gücüyle mücadele etmiştir.

ÜMİTSİZLİĞE YER VERMEZ.

Hiçbir zaman karamsarlığa düşmemiş ve sonuna kadar mücadele etmiştir.

FEDAKARDIR.

PLANLIDIR.

İYİ KALPLİDİR.

MANTIKLIDIR.

ÖNDERDİR(LİDER)

YENİLİKÇİDİR(İNKILAPÇI)

MUSTAFA KEMAL'İN ESERLERİ

- ❖ GEOMETRİ-VATANDAŞ İÇİN MEDENİ BİLGİLER
- ❖ NUTUK
- ❖ CUMALI ORDUGAHI
- ❖ TABİYE VE TATBİKAT SEYAHATİ
- ❖ ZABİT VE KUMANDAN İLE HASBİHAL

NE SORULUR ?

Mustafa Kemal düşman gemilerini İstanbul Boğazı'nda gördüğü an yaverine dönüp "Geldikleri Gibi Giderler." demiştir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün yukarıdaki sözü hangi kişilik özelliğini yansıtır?

- A) Disiplinli
C) Kararlı

- B) Planlı
D) İdealist